

Gradnja pregradnog nasipa u dolu na upravi Grabovo
Foto: Fijan

njavanje s minimumom 30, a maksimumom 100 ha obradivih površina. Gornji krak ovoga spleta dolova kod sela Sotin udaljen je od Dunava svega 1 km. To daje povoljnu mogućnost, da se može u sušnim godinama kombinirati ubacivanje vode iz Dunava za ribnjake i navodnjavanje.

Tehnički elaborat za gradnju ribnjaka-akumulacija na Upravi Grabovo izradila je vodna zajednica Bič—Bosut. Istovremeno izradio je i Litostroj projekat za gradnju hidrocentrale na zadnjem od sedam pregradnih nasipa uz propust kod željezničke pruge. Tu će se koristiti od viškova akumulirane vode električna energija za zimovnike i znatne potrebe gospodarskih postrojenja uprave Grabovo.

Za gradnju ribnjaka-akumulacija dali su pozvani naš i inostrani stručnjaci povoljno mišljenje. Podignuti ribnjaci-akumulacije na močvarnim slabokorištenim terenima dat će po svom bonitetu i plodnom okolišu ne samo vrlo dobre prinose kod uzgoja ribe, nego kao akumulacije vode za obra-

Ribnjak u dolu Dubrava Foto: Fijan

dive površine, povišene i sigurne prinose za poljoprivredu. Stabilnim crpkama i hidrantima predviđeno je navodnjavanje.

Ribnjak Dubrava Foto: Fijan

Ing. D. Orešković, Ribolovni centar Apatin

Rekonstrukcija Ribolovnog centra Apatin sa osvrtom na rad u 1955.

Prije 45 godina izgrađene su današnje zgrade Ribolovnog centra u Apatinu, uglavnom od drvenog materijala, i danas se nalaze u vrlo lošem stanju, tako da je neophodno potrebno izvršiti rekonstrukciju čitavog pogona. Osim toga, uređaj za normalan rad sa postojećom opremom ne odgovara, tako da je t. zv. »usko grlo« proizvodnje prijemna tikvara, koja nije u stanju često puta da u punoj sezoni prihvati svu ribu koju ribari sa terena dovezu u centar, a jer u centru nemamo rashladnih uređaja i postrojenja za modernu preradu, spasavanja uhvaćene ribe jest kalanje i usoljavanje.

Da bi se to u budućnosti otklonilo, Upravni odbor Ribolovnog centra riješio je da se postepeno sve stare zgrade poruše, i na istom mjestu podignu nove zgrade sa modernom opremom, tako da ovaj poznati ribarski centar, koji ima odlične uslove za rad u ogromnim razmjerima bude i moderno

opremljen, da može u svakom momentu odgovoriti svom zadatku. U februaru ove godine, centar je raspisao preko dnevne štampe konkurs za izradu projekata kompletne rekonstrukcije čitavog pogona u Apatinu. Izvan očekivanja, odaziv ovlaštenih projektanata i projektantskih biroa bio je vrlo velik. Izabrane su najpovoljnije ponude, i projekti su u radu. Predviđeno je da se izgradi nova manipulativna zgrada na sprat, nova upravna zgrada na sprat, mehaničko bravarska radionica sa garažama, stambena zgrada na sprat sa 5 dvosobnih komfornih stanova i 3 garsonska stana, moderna prodavaonica ribe sa akvariumima, portirnica, uređaji za mehanički prijenos ribe sa tikvare u manipulativnu zgradu, kanalizacija i parno grijanje svih zgrada, sa vodovodom. Najvažnija je manipulativna zgrada. U prizemlju te zgrade bit će slijedeće prostorije:

sala za pranje ribe, sala za pakovanje ribe, bunker za »škart« ribu, namijenjenu za preradu u riblje brašno i riblje ulje, prostorije za smještaj postrojenja tipa »Schlotterhose«, prostorije za smještaj mašina za proizvodnju zrnatog leda, prostorije za manipulaciju sa zrnatim ledom, pretkomore stabilne hladnjače za smještaj svježe ribe, hladnjača kapaciteta 3 vagona svježe ribe, prostorije za smještaj kompresora i ostalih mašina za rashlađivanje, sala za kalanje ribe, sala sa bazenima za slanu ribu, sala za pakovanje slane ribe, prostorije manipulanta, garderobe, kotlovnice, higijenske sobe za žensku radnu snagu, W. C. i ostale sporedne prostorije.

Na spratu manipulativne zgrade, predviđene su ove prostorije:

sala za mariniranje ribe sa basenima za hladni marinat, sala za dimljenje ribe sa 5 hamburških peći, sala za fileiranje ribe, magazin za dimljenu ribu, magazin za mariniranu ribu, magazin začina, spremišta ambalaže, pletiona mreža, garderoba za radnike i ostale manipulativne prostorije. Ukupno je predviđeno 2.300 m² neto prostora. Tehnološki proces u manipulativnoj zgradi zamišljen je ovako:

Dizalicom »Demag« doprema se riba sa prijemne tikvare do rampe manipulativne zgrade, odakle se prenosi u salu za pranje ribe, istresa se iz korpi u betonske basene i, pod jakim mlazovima vode, dobro se ispere. Nakon pranja riba ide u salu za pakovanje, i dalje na ekspedit. Riba lošije kvalitete, koja je namijenjena usoljavanju, iz sale za ispiranje doprema se u salu za sječenje ribe, gdje se kala, i odlazi u salu sa basenima za slanu ribu, a nakon procesa zrenja vadi se iz basena i otprema u salu za pakovanje slane ribe. Utroba ribe koja se kala, odlazi u bunker za smještaj sirovina za preradu u riblje ulje. Riba koja dolazi na prijemnu barku u takovom stanju, da nije ni za kalanje ni za otpremu u svježem stanju, baca se u postrojenje za preradu u riblje brašno i riblje ulje, a finalni proizvodi na posebnoj rampi odlaze u magazin, ili na ekspedit. Riba namijenjena dimljenju ili mariniranju iz sale za ispiranje posebnom dizalicom nosivosti netto 300 kg diže se u prvi sprat, gdje se vrši dalja prerada, a riba koja se momentalno ne šalje na tržište, dolazi u pretkomoru stabilne hladnjače, a iz ove odlazi u hladnjaču na hlađenje. Na ovaj način, uz savremenu opremu, bit će riješeno »usko grlo proizvodnje«, tako da praktički neće biti nikakvih otpadaka, a našim ribarima pružit će se mogućnost punog rada na bogatim ribarskim revirima apatinskog ribolovnog područja.

Da bi ovakav uređaj sa modernom opremom bio što više u pogonu preko cijele godine, paralelno s ovim radom poduzeli smo niz mjera za povećanje naše proizvodnje, kako bi imali odgovarajući kvantum sirovina. Tako smo lanijske godine pristupili vrlo velikim radovima na čišćenju kanala, izvlačenju starih panjeva i nanosa u kanalima, podizanju žičanih plotova sa propisnim okcima, košnji štetne flore, kao i ostalim meliorativnim mjerama za uređenje naših terena.

Povoljni vodostaji Dunava u zadnje dvije godine, omogućili su nam vrlo dobar uhvat ribe, jer su se ribe vrlo dobro izmrijestile, a velik broj poplavnih dana omogućili su obilno korištenje prirodne hrane na poplavnim područjima i dobar porast mladunaca. U 1955. g. Ribolovni centar Apatin uhvatio je slijedeće količine razne vrste riba:

kečige	1.171 kg
smuđa	45.668 "
soma	51.967 "
šarana	408.704 "
štuke	124.659 "
miješane I.	66.041 "
miješane II.	74.102 "
bijele ribe	342.995 "

Ukupno: 1,115.307 kg

Uhvat ribe u prošloj godini bio bi i veći, da smo imali uređaje koji bi omogućili savremenu preradu ribe. Nabavkom strojeva za preradu i rekonstrukcijom centra, uz ostale navedene mjere oko uređenja terena, podizanje poluribnjačkog sistema gospodarenja, omogućit će još bolje rezultate ovom vrijednom kolektivu. Još u toku ove godine ovaj centar podiže branu na »Malom Petrešu« i stvara poluribnjak od 350 ha, a iduće godine prići ćemo podizanju poluribnjaka na Kopačkom jezeru, sa uređenjem mrijestilišta, u površini oko 2.500 ha.

Prošle godine centar je nabavio iz dijela tripartitne pomoći iz Engleske moderni kamion hladnjaču marke »Austin« korisne nosivosti 5 tona, te sada uz postojeća dva teretna kamiona marke »Pionir« od tri tone, snabdijeva tržište. U Beogradu, kao najjačem potrošačkom centru ribe u zemlji, otvorili smo 5 prodavaonica za svježu ribu, koje su u roku od svega 3 mjeseca u prošloj godini ostvarile preko 10.000.000 Dinara brutto prometa uz tako povoljne cijene, i to baš za vrijeme konjunktore prodaje svježe ribe u decembru prošle godine, tako da smo na taj način, izbjegavajući prodaju ribe preko posrednika, imali jaki uticaj na stabilizaciju cijena svježom ribom na beogradskoj pijaci, a konkurenciji nismo dozvoljavali nabijanje cijena i dolaženje do nerazmjerno velikih dobiti na račun potrošača. Tom linijom idemo i dalje, iako to nije drago mnogim poduzećima, koja se bave prodajom ribe, jer je apatinska riba na pijaci uvijek jeftinija za 20 do 30 Din od ostalih ribarskih poduzeća na pijaci u Beogradu.

Ribolovni centar Apatin, kad bude izvršena kompletna rekonstrukcija sa svom opremom koja je predviđena, moći će biti i škola budućim ribarskim kadrovima, koji su nam itekako potrebni, jer će se mladi ljudi praktičnim radom u ovom centru moći osposobiti od tehnike lova ribe, do savremene prerade, ekspedicije ribe, izrade ribarskog alata i t. d. Za vrijeme ljetnog raspusta ove godine, svoju ferijalnu praksu kod ovog centra, vršit će 15 studenata beogradskog, zagrebačkog i ljubljanskog fakulteta poljoprivrednog smjera, koji će se kasnije, nakon završenog studija, posvetiti ribarskoj grani privrede, koja oskudijeva stručnjacima za ribarstvo.